

Reizen met TPN (parenterale voeding)

informatie voor patiënten

INLEIDING	3
UW REIS PLANNEN	4
VERSCHILLENDE VERVOERSMIDDELEN	10
ZWEMMEN	13
WIE MOET IK CONTACTEREN?	15
CHECKLIST	16
NOTITIES	18

Reizen met parenterale voeding of TPN is mogelijk, maar vraagt wel wat voorbereiding en organisatie. De enige absolute voorwaarde is dat u (of een mantelzorger) de TPN zelfstandig kunt aan- en afschakelen én de katheter kunt verzorgen. Bespreek uw reisplannen daarom altijd ruim op voorhand met het darmfalenteam, zeker als dit uw eerste keer is. Zo hebben wij voldoende tijd om samen met u de nodige voorbereidingen te treffen.

UW REIS PLANNEN

BESTEMMING

Het grootste risico voor het reizen met TPN is het gevaar op een katheterinfectie. Kies daarom een land met een voldoende hoge hygiënische standaard. Vermijd sowieso landen en reizen waar u geen toegang hebt tot stromend water.

Kies bij voorkeur voor landen waarbij u niet wordt blootgesteld aan extreme temperaturen. Uw lichaam heeft bij hele hoge of hele lage temperaturen immers behoefte aan een andere hoeveelheid vocht en voedingsstoffen dan in ons gematigd klimaat. Als u reist naar een land met temperaturen boven de 30°C is het mogelijk dat de arts extra vocht via het infuus zal voorschrijven.

Zoek voor uw vertrek in de buurt van uw reisbestemming een ziekenhuis waar u terecht kunt bij noodgevallen. Kies bij voorkeur voor een voldoende groot ziekenhuis waar ze ervaring hebben met TPN. Laat u hiervoor bijstaan door uw ziekenfonds of de Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering ([HZIV](#)), zij kunnen u info geven over de hygiënestandaarden en de kwaliteit van de gezondheidszorg in het land waarnaar u wilt reizen.

ACCOMMODATIE

Het is noodzakelijk dat u een zuivere werkruimte ter beschikking hebt om uw TPN te bereiden en aan te schakelen. Kies daarom bij voorkeur voor logement met eigen sanitair.

Vergeet geen infuusstaander te voorzien op uw vakantieadres. Bespreek de mogelijkheden met uw reisagentschap. Sommige hotels specialiseren zich er immers in om ook gasten met medische problemen te ontvangen. Er bestaan ook opvouwbare infuusstaanders die u kunt meenemen in uw bagage. Deze wegen ongeveer 3 kg en zitten in een compact tasje. U kunt deze online bestellen, de kostprijs is minimum 100 euro.

DUUR VAN DE REIS

✓ Minder dan 3 dagen

Onze patiënten krijgen om verschillende redenen TPN en er is een grote groep patiënten die geen dagelijkse behoefte heeft aan TPN en/of vocht. Als u op dit moment een schema hebt met een aantal vrije dagen, kunt u in sommige omstandigheden van het darmfalenteam de toestemming krijgen om zonder TPN kort op vakantie te gaan. Neem deze beslissing nooit zelfstandig, bespreek dit altijd met het darmfalenteam.

✓ Meer dan 3 dagen

Voor reizen langer dan drie dagen moet u TPN/vocht meenemen naar uw vakantiebestemming. Hoe langer u reist, hoe meer TPN en dus hoe meer gewicht en volume aan bagage u moet meenemen. Hou bij het plannen van uw reis rekening met de leverkalender van de ziekenhuisapotheek, uitzonderingen op de levering moeten heel goed gecommuniceerd worden met de ziekenhuisapotheek. Onze ziekenhuisapotheek kan voor u een eenmalige levering voor vier weken voorzien (in plaats van voor twee weken) zodat u zonder zorgen op reis kunt vertrekken.

Opgelet: dit wil niet zeggen dat u vier weken op reis kunt gaan! U moet rekening houden met uw leverkalender en zult ook TPN nodig hebben voor en na uw reis.

Als u voor een langere periode naar het buitenland wilt (bijvoorbeeld overwinteren in Spanje) én uw gezondheidstoestand voldoende stabiel is, kan er in uitzonderlijke omstandigheden een levering georganiseerd worden voor meer dan vier weken. Hou er rekening mee dat **voor een periode van méér dan vier weken** een voorschot zal gevraagd worden van de **werkelijke kost** van de TPN (+/- 120 euro per dag). Dit voorschot zal na enkele weken, als het ziekenhuis de terugbetaling heeft ontvangen van het ziekenfonds, teruggestort worden op uw rekening. Dit gebeurt altijd in samenspraak met de ziekenhuisapotheek en het darmfalenteam.

REISVERZEKERING

Er zijn drie types verzekering waarmee u rekening moet houden bij reizen naar het buitenland: de standaard verplichte ziekteverzekering via uw ziekenfonds of de HZIV, uw hospitalisatieverzekering en/of een bijkomende reisbijstandsverzekering.

✓ De standaard verplichte ziekteverzekering

De ziekenfondsen en de HZIV voorzien voor sommige van hun leden en voor een beperkt aantal landen een dienst reisbijstand. Deze dienst betaalt de medische kosten terug die u maakt tijdens een buitenlandse vakantie en biedt hulp bij het vinden en organiseren van gepaste zorg. Er is geen vergoeding voor annuleringskosten. Informeer u over de dekking van deze verzekering bij uw ziekenfonds of de HZIV.

✓ Hospitalisatieverzekering

Sommige hospitalisatieverzekeringen dekken bepaalde medische kosten in het buitenland, repatriëring, enzovoort. Informeer u hierover bij uw verzekeringsmakelaar. Er is meestal geen vergoeding voor annuleringskosten.

✓ Reisbijstandsverzekering

Bijkomende reisbijstandsverzekeringen komen in alle vormen en maten, maar voorzien meestal wel een vergoeding voor annuleringskosten. Informeer u hier goed over bij uw verzekeringsmakelaar. Bij het afsluiten van een bijkomende reisverzekering is het heel belangrijk dat u ervoor zorgt dat problemen door een 'vooraf bestaande ziekte en aandoeningen' mee gedekt worden.

Tip: Vraag aan het darmfalenteam een attest 'medisch geschikt om te reizen' bij het afsluiten van een reisbijstandsverzekering.

Om over- of onderverzekering te vermijden, gaat u best het volgende na:

- In hoeverre en onder welke voorwaarden komt de Belgische verplichte ziekteverzekering (= de basisverzekering van het ziekenfonds/HZIV) tussen voor uw medische zorgen in het buitenland?
- Biedt de dienst reisbijstand van uw ziekenfonds/HZIV voldoende dekking voor de reis die u wilt plannen (bijvoorbeeld reizen buiten Europa)?

- Beschikt u al via uw hospitalisatieverzekering of uw kredietkaart (bijvoorbeeld Visa of Mastercard) over een waarborg reisbijstand of reisannulering?
- Dekken deze verzekeringen/waarborgen problemen bij 'vooraf bestaande ziekte en aandoeningen'?
- Welke dekking ontbreekt om met een veilig gevoel een reis te boeken of te maken?

MEDISCH DOSSIER

Vraag een korte samenvatting van uw medisch dossier én een lijst van uw huidige medicatie aan het darmfalenteam of aan uw huisarts. Dit is belangrijk als een doktersbezoek of een ziekenhuisopname in het buitenland noodzakelijk is. Breng bij een ziekenhuisopname in het buitenland zo snel mogelijk het darmfalenteam op de hoogte.

VERSCHILLENDE VERVOERSMIDDELEN

ALGEMEEN

U zult op reis **al uw materiaal voor TPN** moeten meenemen: spuiten, naalden, de voedingszakken, alcoholgel, naaldcontainer, ... Voorzie ook altijd wat reservemateriaal. Om ruimte te besparen in uw bagage kunt u de kartonnen dagkitjes leegmaken en in zakjes steken. Hou er rekening mee dat de voedingszakken bij een temperatuur tussen de 5°C en de 25°C moeten bewaard worden.

MET HET VLIEGTUIG OP REIS

✓ Voordelen

- X Het is de snelste manier van reizen, zeker voor lange afstanden.
- X De meeste reisagentschappen en luchthavens hebben een medische dienst die u kan ondersteunen tijdens uw verblijf op de luchthaven en aan boord van het vliegtuig. Plan uw reis daarom bij voorkeur bij een reisagentschap: zij zullen u ondersteunen om alles te regelen.

✓ Aandachtspunten

- X U moet toch wat extra kilo's bagage meenemen (reken ongeveer op 25 kg voor een reis van twee weken).
 - Breng ruim op voorhand (bij voorkeur minstens vier weken) de klantendienst van de luchtvaartmaatschappij op de hoogte van uw extra bagage.

- Elke luchtvaartmaatschappij heeft zijn eigen beleid rond extra bagage om medische redenen. Meestal laten ze toe om dit gratis mee te nemen op reis. Dit is echter geen recht, dus informeer u hier goed over.
 - Vraag om een geschreven toestemming (of afgeprinte e-mail) van de luchtvaartmaatschappij in verband met de medische bagage en noteer de gegevens van uw contactpersoon.
 - Vraag aan het darmfalenteam een brief als bewijs voor de noodzakelijke medische bagage.
- X Uw TPN-zakken mogen enkel vervoerd worden als handbagage of in een verwarmd gedeelte van het ruim. In een onverwarmd ruim bestaat de kans dat de zakken bevriezen en onbruikbaar worden, zelfs als ze nadien ontdooid zijn.
- X Uw ruimbagage kan vertraagd zijn of verloren gaan: voorzie daarom voor minimum **drie dagen** materiaal in uw handbagage.
- X U moet **extra tijd** voorzien om door de **douane en de veiligheidscontrole** te gaan: informeer en communiceer dit al met de luchthaven van vertrek én aankomst.
- X Voorzie stickers 'Fragile and Handle with Care' om op uw bagage met uw medisch materiaal te kleven.

MET DE AUTO OP REIS

✓ Voordelen

- ✗ U kunt al uw materiaal vervoeren in uw auto, u hebt hiervoor geen extra attest nodig.

✓ Aandachtspunten

- ✗ Het kan al snel erg warm worden in de koffer van een geparkeerde auto:

Buitentemperatuur	20°C	25°C	30°C	35°C
Na 10 min (auto)	30°C	35°C	40°C	45°C
Na 30 min (auto)	40°C	45°C	50°C	55°C

* Deze temperaturen zijn gemiddeld en zijn sterk afhankelijk van de kleur en het type auto, de soort bekleding en of het om een open of een gesloten koffer gaat. Test dit thuis zelf eens uit met een thermometer in de koffer (bron: VDAB).

✗ Impact van te hoge temperatuur op de TPN:

- Voorzie een thermometer tussen de TPN-zakken: **als de temperatuur meer dan 30°C bedraagt, mag u de zakken niet meer toedienen.**
- De toedieningsmaterialen (spuiten, naalden, leidingen, ...), de salinespuiten en de zakken met enkel vocht zijn niet aan een temperatuurbeperving gebonden.

✗ Tips om uw TPN koel te houden:

- Haal bij tussenstops (overnachting) de voedingszakken en IV-medicatie uit de auto en bewaar deze op uw hotelkamer.
- Parkeer uw auto onderweg bij voorkeur ondergronds of, voor maximum een half uur, in de schaduw.
- Voorzien een koelbox die u kunt aansluiten in de auto of een grote doos met koelementen voor de TPN en de andere IV-medicatie.

MET DE TREIN OP REIS

✓ Voordelen

- ✗ Met de trein kunt u gemakkelijk reizen door Europa. Er zijn vaak minder bagagebependingen dan bij het reizen met het vliegtuig.

✓ Aandachtspunten

- ✗ **Nationale reizen:** bagage onder de 30 kg mag u gewoon mee op de trein nemen. Als u méér bagage meeneemt, neem u best contact op met de klantendienst van de NMBS om dit te bespreken voor vertrek. Het darmfalen-team kan zorgen voor een attest voor medische bagage.
- ✗ **Internationale reizen:** de regelgeving rond de bagage is afhankelijk van de vervoersmaatschappij (Thalys, IC, TGV,...). Informeer u bij de klantendienst van de vervoersmaatschappij.

WAT MET ZWEMMEN?

Pootje baden mag altijd, volg hierbij de regels voor in bad gaan (zorg ervoor dat de insteekplaats, het verband en het uiteinde van de katheter niet onder water komen). Als het verband toch nat is geworden, vervang het dan dadelijk.

✓ Poortkatheter/PAC

- ✗ Zwemmen mag enkel als de naald verwijderd is.
- ✗ Dek het prikgaatje af met een waterdicht verband.

✓ PICC

- X Met deze katheter mag u **niet zwemmen**.
- X De katheter is immers nooit helemaal waterdicht te krijgen. De katheter groeit nooit vast en komt dadelijk in een ader terecht waardoor het risico op infectie veel groter is dan bij een getunnelde katheter.
- X Als u gaat pootje baden kunt u de katheter beschermen tegen opspattend water door huishoudfolie strak rond de arm te wikkelen.

✓ Getunnelde katheter (Hickman®/Broviac®)

- X Zwemmen met een getunnelde katheter mag vanaf het moment dat hij volledig genezen is (minimum acht weken na plaatsing).
- X Zwemmen in een meer/zee/riviertje is niet toegestaan door de grote hoeveelheden bacteriën, schimmels en algen in dit water.
- X Zwemmen in een zwembad met chloor mag wel.
 - Chloor is een sterk ontsmettingsmiddel en doodt de meeste slechte organismen.
 - Chloor is helaas ook bijtend en kan het uitwendige siliconengedeelte van de katheter beschadigen. Ga dus nooit zonder een verband over de **gehele katheter** zwemmen.
- X Plak het insteekpunt en het uitwendige deel van de katheter zo goed mogelijk waterdicht af:
 - waterdicht verband (bijvoorbeeld Tegaderm film®);
 - speciale zwemverbanden (bijvoorbeeld Dialtec katheterverband®);
 - stomazakje.
- X Vervang na het zwemmen altijd het volledige verband en ontsmet het insteekpunt grondig.

WIE MOET IK CONTACTEREN?

✓ **Het darmfalenteam**

- Gaat u voor het eerst op reis met TPN? Bent u van plan om met het vliegtuig te reizen of hebt u attesten nodig? Bespreek uw plannen drie maanden voor uw geplande vertrek met het darmfalenteam.
- Bent u al vaker met TPN op reis geweest én hebt u geen attesten nodig? Breng het darmfalenteam twee weken voor uw vertrek op de hoogte van uw reisdata.

✓ **De ziekenhuisapotheek**

- Valt de levering tijdens uw vakantie of bent u van plan om langer dan twee weken op reis te gaan? Contacteer de ziekenhuisapotheek minimum één maand voor uw geplande vakantie om een alternatief lever- of afhaalmoment te bespreken.

✓ **Uw ziekenfonds/de HZIV**

- Breng altijd uw ziekenfonds of de HZIV op de hoogte als u van plan bent om naar het buitenland te reizen (minimum één maand voor vertrek).
- Hebt u een ernstige ziekte waarvan kan worden verwacht dat ze op korte termijn ongunstig evolueert (bijvoorbeeld kanker)? Dan is het aangewezen om aan uw arts een attest te vragen dat uw buitenlandse vakantie toegestaan is, anders kan uw verzekering weigeren om bepaalde kosten terug te betalen. Bij stabiele, chronische aandoeningen (hier vallen de meeste van onze TPN-patiënten onder) is zo'n attest in principe niet nodig.

✓ De arbeidsgeneesheer als u een ziekte-uitkering krijgt

- Bent u arbeidsongeschikt en gaat u met vakantie naar een land in de Europese Unie, IJsland, Liechtenstein, Noorwegen of Zwitserland? Signaleer dat dan vooraf aan de adviserend arts van uw ziekenfonds (deze verplichting geldt ook voor een vakantie in België).
- Ligt uw reisbestemming in een ander land? Dan moet u de toestemming van de adviserend arts hebben voor u vertrekt. Om deze toestemming op tijd te ontvangen, vraagt u dit best uiterlijk vijftien dagen voor uw vertrek aan.

CHECKLIST

3 maanden voor vertrek	Datum	In orde
Contacteer het darmfalenteam <ul style="list-style-type: none">• Reisdata?• Attesten nodig?• Medicatielijst nodig?• Samenvatting dossier nodig?		
Contacteer uw ziekenfonds/de HZIV		
Contacteer de arbeidsgeneesheer bij arbeidsongeschiktheid		
Vraag via uw ziekenfonds/de HZIV de contactgegevens van een lokaal ziekenhuis op		

6 weken voor vertrek	Datum	In orde
Vliegreis:		
<ul style="list-style-type: none"> • Medisch attest bagage (darmfalenteam) • Communicatie met luchtvaartmaatschappij • Infuusstaander op vakantieadres? 		
Auto:		
<ul style="list-style-type: none"> • Kan de TPN op correcte temperatuur vervoerd worden? 		
Algemeen:		
<ul style="list-style-type: none"> • Bespreek een eventuele afwijkende levering met de ziekenhuisapotheek • Samenvatting medisch dossier en medicatielijst al ontvangen? 		

Dag van vertrek	Datum	In orde
Vliegreis:		
<ul style="list-style-type: none"> • Medisch attest bagage (darmfalenteam)? • Bevestigingsbrief/attest luchtvaartmaatschappij medische bagage 		
Medisch dossier en medicatielijst		
Infuusstaander?		
Contactgegevens lokaal ziekenhuis		
Contactgegevens darmfalenteam		
Contactgegevens reisbijstand		

© april 2021 UZ Leuven

Overname van deze tekst en illustraties is enkel mogelijk na toestemming van de dienst communicatie UZ Leuven.

Ontwerp en realisatie

Deze brochure werd ontwikkeld door het darmfaleenteam in samenwerking met de dienst communicatie.

U vindt deze brochure ook op www.uzleuven.be/brochure/701377.

Opmerkingen of suggesties bij deze brochure kunt u bezorgen via communicatie@uzleuven.be.

Verantwoordelijke uitgever
UZ Leuven
Herestraat 49
3000 Leuven
tel. 016 33 22 11
www.uzleuven.be

 mynexuzhealth

Raadpleeg uw medisch dossier
via www.mynexuzhealth.be
of download de app

